

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Filipa Dienstbiera a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **A. H.**, proti žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 11. 1. 2016, č. j. 9 A 89/2015 - 76,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce se žalobou ze dne 24. 4. 2015, podanou k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“), domáhal ochrany před nezákonným zásahem žalovaného. Ten měl spočívat v nesprávném úředním postupu při vyřizování žalobcovy žádosti o prošetření způsobu vyřízení jeho předchozích podnětů týkajících se nesprávného přidělování spisových značek na Krajském soudě v Brně. Výzvou ze dne 22. 12. 2015, č. j. 9 A 89/2015 - 55, vyzval městský soud žalobce k zaplacení soudního poplatku spojeného s podáním žaloby, a to ve lhůtě 7 dnů od doručení této výzvy.

[2] Žalobce předmětnou výzvu převzal dne 28. 12. 2015. Dne 4. 1. 2016 byla městskému soudu doručena žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků spolu s přílohou obsahující žalobcovo potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech (dále jen „potvrzení o majetkových poměrech“) ze dne 31. 7. 2014. Uvedl, že je nezaměstnaný a nemá žádný finanční příjem.

[3] Následně městský soud v záhlaví označeném usnesení zamítl žádost žalobce o přiznání osvobození od soudních poplatků. Městský soud dospěl k závěru, že žalobce nedoložil věrohodným a úplným způsobem své majetkové poměry. Současně dospěl k závěru, že žaloba nemůže být úspěšná.

[4] Usnesení městského soudu napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížností. Dle názoru stěžovatele jsou závěry městského soudu nesprávné. Stěžovatel uvádí, že rozhodovala ve věci podjatá soudkyně, která tvrdila, že se jedná o žalobu neúspěšnou, aniž by proběhlo řádné jednání včetně dokazování. Namítá, že majetkové poměry uvedené v potvrzení o majetkových poměrech ze dne 31. 7. 2014, zůstaly ke dni 4. 1. 2016 nezměněné. Žádost o osvobození od soudních poplatků je úplná, konkrétní a aktuální. Požadavek na přiznání osvobození od soudních poplatků odůvodňuje odkazem na čl. 23 Listiny základních práv a svobod.

II. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[5] Nejvyšší správní soud předesílá, že netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost. Jak uvedl rozšířený senát Nejvyššího správního soudu: *„Stěžovatel má povinnost zaplatit poplatek za řízení o kasační stížnosti jen tehdy, pokud kasační stížnost směřuje proti rozhodnutí krajského soudu o návrhu ve věci samé (o žalobě) či o jiném návrhu, jehož podání je spojeno s poplatkovou povinností“* (viz usnesení ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 96/2014 - 19). Kasační stížnost stěžovatele nesměřuje proti rozhodnutí městského soudu o návrhu ve věci samé. Stěžovatel proto nemá povinnost poplatek zaplatit. Nejvyšší správní soud také netrval na požadavku zastoupení stěžovatele advokátem. Ustanovení zástupce není nezbytně třeba k ochraně stěžovatelových práv (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2012, č. j. 4 Ads 66/2012 - 22, či ze dne 15. 7. 2015, č. j. 1 As 50/2015 - 21).

[6] Kasační stížnost je přípustná. Důvodnost kasační stížnosti soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Předmětem sporu je v dané věci posouzení, zda byly v řízení před městským soudem u stěžovatele dány podmínky pro osvobození od soudních poplatků. Předpoklady pro osvobození od soudních poplatků soudem zakotvuje § 36 odst. 3 s. ř. s., podle něhož *„[ú]častník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto*

rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoliv za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly. Přiznané osvobození se vztahuje i na řízení o kasační stížnosti.“

[9] V posuzovaném případě městský soud dospěl k závěru, že majetkové poměry stěžovatele neodůvodňují osvobození od soudního poplatku.

[10] Stěžovatel v potvrzení o majetkových poměrech, datovaném ke dni 31. 7. 2014, uvedl, že nemá žádné příjmy z pracovního poměru, z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, z podnikání a z jiné samostatně výdělečné činnosti, příjmy z hmotného a sociálního zabezpečení a jiné další příjmy. Údaje o svém majetku vůbec neuvedl a napsal, že z jeho majetku není žádný příjem. V uvedeném potvrzení o majetkových poměrech dále uvedl, že nemá vyživovací povinnosti a dluhy. Neuvedl informace o výdajích na každodenní záležitosti. Údaje o své manželce zamlčel a uvedl, že nemá žádný finanční příjem.

[11] Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s hodnocením městského soudu, pokud jde o neaktuálnost a především nevěrohodnost stěžovatelova tvrzení ohledně jeho majetkových a výdělkových poměrů. Jím tvrzený stav nulových příjmů, včetně výnosu z vlastního majetku by mu neumožňoval uhrazování ani nezbytných životních potřeb. Současně, pokud by za takové situace stěžovatel nevyužíval možností, které stát poskytuje v rámci systému sociální podpory a pomoci, jednalo by se z jeho strany o bezdůvodné zbavení se možného příjmu, které by bylo rovněž důvodem odeprání dobrodiní osvobození od soudních poplatků.

[12] Z výše uvedeného vyplývá, že stěžovatel nesplnil povinnost doložit dostatek prostředků, kterými by dostatečně prokázal, že má nárok na osvobození od soudních poplatků. Soud výdělkové a majetkové možnosti z úřední povinnosti sám nezjišťuje (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 Azs 343/20004 – 50, publikovaný pod č. 537/2005 Sb. NSS). Pokud vyplyne z údajů uvedených stěžovatelem či z obsahu spisu, že se jedná o údaje nevěrohodné, popřípadě neúplné, tak soud může žádost zamítnout (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2009, č. j. 1 As 39/2009 – 38, publikovaný pod č. 1962/2010 Sb. NSS).

[13] Nedůvodná je i stěžovatelova námitka ohledně nezákonnosti zamítnutí žádosti o osvobození od soudních poplatků z důvodu zjevné neúspěšnosti jeho žaloby. Tento institut je zakotven v platné právní úpravě (§ 36 odst. 3 s. ř. s.) a jeho účelem je ochrana hospodárnosti řízení ve správním soudnictví. Jeho využití je vyhrazeno pro případy, kdy je bez dalšího zřejmé, že žaloba či jiný návrh ve věcech správního soudnictví nemůže za žádných okolností vyústit v rozhodnutí, jímž by tomuto návrhu mohlo být vyhověno. Při dodržení těchto podmínek se nejedná se o nezákonné předjímání rozhodnutí bez věcného projednání žaloby.

[14] Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s hodnocením městského soudu ohledně zjevné neúspěšnosti stěžovatelovy žaloby. Odpověď žalovaného na podnět stěžovatele nemůže představovat nezákonný zásah ve smyslu § 82 a násl. s. ř. s. Není splněna podmínka, aby stěžovatel (jako žalobce) byl takovým postupem žalovaného dotčen na svých subjektivních právech. K ochraně práva na spravedlivý proces slouží procesní prostředky ochrany práv účastníků řízení před soudem, včetně opravných prostředků.

[15] Navíc, stěžovatelův postup není realizací práva na odpor podle čl. 23 Listiny základních práv a svobod, ale použitím zákonných prostředků, předvídaných tímto ustanovením. Nemůže být proto bez dalšího ani důvodem pro osvobození od soudních poplatků.

III. Závěr

[16] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů kasační stížnost podle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[17] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. května 2016

JUDr. Marie Žiškova
předsedkyně senátu